

Posouzení bakalářské práce Terezy Liškové „Používání grafických systémů u dětí předškolního věku“

Bakalářská práce sleduje práci dětí předškolního věku mezi různými grafickými systémy. Dětem byl prezentován úkol, který je svou podstatou úkolem písemným (dopis Ježíškovi, seznam dávků, podpis), aniž by byly vedeny instrukcí k tomu, zda mají používat písmo nebo kreslit. Téma vychází z toho, že děti i při kreslení budou používat prvky ze systému písma a naopak, při psaní budou doplňovat informace kreslením, v případě takto stanoveného kontextu.

Práce je tradičně rozdělena na teoretickou a empirickou část. Teoretická část text se soustředí zejména na rozlišování kresby a písma dětmi předškolního věku, resp. vývojem dětí v rámci těchto grafických systémů. Odborná literatura téma rozlišování kresby a písma a stabilizace jeho funkcí vnímaných dětmi považuje za významný a dosud ne zcela dořešený problém.

Empirická část se soustředí na zadání úkolu „připravit dopis Ježíškovi“ dětem v mateřské škole (20 dětí 3 – 6 let). Soubor respondentů je dostatečný. Záznam práce dětí je doprovázen rozhovorem na výtvořem a je zaměřen na psaní a kreslení a jejich používání a koncepty příslušného dítěte. Metodologie je řádně popsána.

Data jsou prezentována po jednotlivých dětech a poté, jako druhé třídění, napříč, pomocí kategorií, které byly generovány kódováním produktů a jejich komentářů.

Každé jednotlivé dítě je představeno svým produktem a protokolem, kde autorka zaznamenala postup dítěte, hlavní znaky produktu a rozhovor o tom, jak si dítě myslí, že postupuje, co dělá, co čten nebo co kreslilo ad.

Kategorie potom zachytí koncept práce každého dítěte v kontextu skupinových trendů. Reakce na instrukci je prvním momentem, kde se odhalují koncepty kresby a písma ve vzájemném spojení. Logicky navazuje kategorie rozlišování kresby a písma v konceptech dítěte. Kategorie strukturace stránky papíru (např. řádky), barevnost (a její použití) odkazují ke znakům písma a kresby u každého z dětských výtvořů. Výsledky potom sledují postupy prolínání obou systému, jejich pojetí a koncepty.

Kategorie podpisu je vyčleněna textově, možná měla být jednou ze součástí popisovaných kategorií již dříve v analýze empirických dat. Autorka však vidí analýzu podpisu jako samostatnou část, podstatné je, že podpis porovnává s ostatní produkcí dítěte.

V závěru a diskusi autorka porovnává své výsledky s dalšími výzkumy, sleduje, jak dítě rozlišuje koncepty písma a kresbu a jak reálně pracuje.

Práce Terezy Liškové splňuje nároky kladené na bakalářskou práci a doporučuji jí k obhajobě.

Praha 21.5.2018

Ida Viktorová